



**PARLAMENTUL ROMÂNIEI  
CAMERA DEPUTAȚILOR**

**Comisia pentru egalitatea de șanse  
pentru femei și bărbați**

Nr. 37/ 551/ 29.09.2009

**Sinteza  
lucrărilor Comisiei  
din zilele de 22 și 23 septembrie 2009**

**Marti, 22 septembrie 2009**

În proiectul ordinii de zi a fost înscris următorul punct:

1. Documentare.

**Miercuri, 23 septembrie 2009**

În proiectul ordinii de zi a fost înscris următorul punct:

1. Proiect de Lege pentru modificarea art.20 alin.(2) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (PL.x407/2009).
2. Audierea Institutului Național de Statistică cu privire la evoluția și tendințele în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați în România.

**Marti, 22 septembrie 2009**

Membrii Comisiei s-au documentat cu privire la Raportul Comisiei Comunităților Europene către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Egalitatea între femei și bărbați, 2009”.

### **Miercuri, 23 septembrie 2009**

Ședința a fost condusă de doamna președintă Cristina Ancuța Pocora.

La lucrările ședinței au participat, ca invitați din partea Institutului Național de Statistică (I.N.S.) domnul Vergil Voineagu – președinte și doamna Maria Rădulescu – director.

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, deși invitat, nu a fost prezent la dezbateri.

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a declarat deschise lucrările Comisiei și a anunțat că există cvorum de lucru iar procedura de convocare a ședinței a fost îndeplinită. Doamna președintă a propus inversarea ordinii de zi, pentru a da posibilitatea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale să participe.

**La primul punct pe ordinea de zi** s-a aflat Audierea Institutului Național de Statistică cu privire la evoluția și tendințele în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați în România.

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a dat cuvântul domnului Vergil Voineagu, președinte I.N.S.

Domnul președinte Vergil Voineagu a arătat că România marchează 150 de ani de statistică oficială, una din preocupările I.N.S fiind și egalitatea de gen. În continuare, domnul președinte Vergil Voineagu a făcut o prezentare a principalelor domenii și a indicatorilor care caracterizează dinamica domeniului egalității de gen în România, subliniind că femeia are în societate rolul complex de a fi pilonul esențial al perpetuării speciei umane, al creșterii, educării și emancipării generațiilor viitoare.

În ceea ce privește **Populația**, domnul președinte Vergil Voineagu a precizat următoarele:

- România are nevoie de o viziune realistă asupra dezvoltării sale economice și sociale pentru următoarele decenii, iar populația și structura sa pe vârste este factorul major al acestei strategii;
- ultimele decenii au fost marcate printr-o scădere continuă și semnificativă a populației, determinată de deteriorarea structurilor celor trei componente ale dinamicii populației: natalitatea, mortalitatea și migrația externă;
- la 1 ianuarie 2009, populația României a fost de circa 21,5 milioane de locuitori, din care 10,5 milioane bărbați (48,7%) și 11.0 milioane femei (51,3%);

- populația țării s-a diminuat constant în ultimii 6 ani (2002-2008), scăderea fiind de 305 mii persoane;
- în anul 2008, sporul natural negativ a fost de peste două ori mai mare pentru populația masculină decât pentru populația feminină, datorită mai ales supramortalității masculine;
- în mediul urban se constată un spor natural pozitiv, în schimb, în mediul rural, sporul natural este vădit negativ;
- ca previziuni, la nivelul anilor 2020 și 2050, pornind de la un număr de 21,4 milioane de locuitori, România va ajunge în 2020 la 20,8 milioane, iar în 2050 va scădea la 18,1 milioane locuitori;
- la nivelul UE, numărul populației va crește atât în 2020, cât și în 2050, pe total, iar în ceea ce privește numărul femeilor, acesta va crește la rândul lui în 2020, dar va scădea puțin în 2050 (cf. Eurostat);

În ceea ce privește **femeile în familie**, în cadrul audierii au fost punctate următoarele:

#### Natalitatea:

- mai mult de jumătate din numărul copiilor născuți vii (10,3 la mia de locuitori în 2008) au fost băieți, raportul de masculinitate fiind 106,3 băieți la 100 de fete;
- în acest moment nu se cunoaște cu exactitate cât de mult va mai continua să scadă fertilitatea, fără o intervenție directă prin politici specifice;
- în anul 2008 s-au născut 221,9 mii copii, cu 7,2 mii mai puțini față de anul precedent, rata natalității scăzând la 10,3 născuți vii la 1000 locuitori;
- la începutul anului 2009, contingentul feminin fertil de 15-49 ani a fost 5432,7 mii (25,3% din totalul populației feminine); nivelul fertilității s-a diminuat semnificativ până în anul 2002, după acest an înregistrându-se o ușoară tendință de creștere;
- de asemenea, s-a înregistrat și o scădere a numărului de avorturi;

#### Nupțialitatea:

- ca o consecință directă a modificărilor majore petrecute în societatea românească, fenomenul de nupțialitate a cunoscut schimbări importante. Cu toate acestea, căsătoria continuă să se prezinte în societatea românească în limitele tradiționale specifice modelului cultural național;
- în 2008, rata nupțialității a fost de 6,9 căsătorii la 1000 locuitori, valoare mai mică decât cea înregistrată anterior (8,8%), însă în România nivelul nupțialității se menține ridicat comparativ cu alte țări europene;

- schimbarea condițiilor de viață a determinat tinerii să amâne tot mai des căsătoria.

Speranța de viață la naștere;

- este unul din indicatorii care plasează România între țările europene cu nivelul cel mai scăzut;
- la bărbați, cu o speranță de viață de 69,7 ani, România depășește doar Bulgaria, Estonia, Letonia, Lituania și cu puțin Ungaria;
- la femei, cu o speranță de viață de 76,9 ani în 2008, România se plasează chiar mai rău decât în cazul bărbaților, depășind cu puțin Bulgaria și Letonia.

#### **Accesul femeilor la educație și sănătate:**

- populația școlară feminină are aceeași pondere cu cea masculină în totalul populației;
- rata brută de școlarizare a fetelor a înregistrat valori superioare comparativ cu cea a băieților, cele mai mari rate de cuprindere în învățământ, atât pentru fete cât și pentru băieți, s-au înregistrat constant la grupele de vârstă 7-10 ani și 11-14 ani;
- cadrele didactice femei au fost majoritare în totalul personalului didactic, la toate nivelurile de educație, cu excepția învățământului superior;
- comparativ cu alte state europene, cu o medie a nivelului educațional privit prin prisma populației între 25 și 64 de ani, care a absolvit cel puțin ciclul secundar, de 75 de persoane la 100 de persoane în vârstă școlară, respectiv 70% în cazul femeilor și 80% în cazul bărbaților, România se plasează peste media europeană și a unor țări precum Belgia, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Italia;
- din populația de peste 15 ani și peste, aproape 70% au considerat că dețin o stare de sănătate bună sau foarte bună
- 19% din persoanele de 15 ani și peste suferă de boală cronică sau invaliditate, femeile fiind majoritate 59,5%. Mai mult de jumătate dintre acestea trăiesc în mediul urban (54,1 %);
- cei mai afectați de o boală cronică sau invaliditate sunt persoanele de 65 ani și peste, în proporție de 46,2%;
- În ceea ce privește imposibilitatea de consultare a unui medic, femeile au invocat mai frecvent decât bărbații următoarele motive: lipsa resurselor financiare (72,7% față de 71,6%), au așteptat ca problema să se rezolve de la sine (7,9% față de 7,1%). Lipsa timpului apare în proporții egale atât la femei cât și la bărbați.

- Imposibilitatea de a consulta un stomatolog a fost declarată de 14,6% din populația de peste 15 ani și peste, într-o măsură mai mare de femei (15,5%) decât de bărbați (13,6%);
- femeile sunt majoritare în structura întregului personal medical (69,4% în rândul medicilor, 63,5% din totalul stomatologilor, 91,5% din totalul farmaciștilor, 91,5% în rândul personalului sanitar mediu);
- numărul cadrelor didactice de sex masculin îl devansează pe cel de sex feminin numai în cadrul învățământului superior (55,8% bărbați față de 44,2% femei), dar ponderea personalului didactic feminin în învățământul universitar cunoaște o continuă creștere;
- procentajul cadrelor didactice de sex feminin a oscilat între 57,3% în învățământul profesional și 99,7 % în învățământul preșcolar.

#### **Femeia întreprinzător:**

- proporția femeilor întreprinzători, fondatori/manageri de întreprinderi mici și mijlocii situată sub 30% până în anul 2000, a ajuns la aproximativ 35% în 2007, situație ce se menține, poate chiar a crescut, în momentul de față (cf. studiu „Factori de succes”, sub coordonarea Eurostat);

#### **Piața muncii:**

- din totalul populației ocupate de 9,4 milioane, 45,0% erau de sex feminin;
- femeia predomină în rândul populației inactive de 15 ani și peste; din totalul de 8300 mii persoane inactive, trei cincimi (60,5%) erau femei;
- în ceea ce privește reconcilierea vieții profesionale cu familia, aceasta este preponderent asociată femeii. Din totalul de peste 7,4 milioane de femei, 4,3 milioane sunt active, iar aproape 4 milioane sunt ocupate. 2,66 milioane de femei au concomitent preocupări de îngrijire a persoanelor dependente;
- referitor la rata șomajului datele extrase de pe site-ul Eurostat care prezintă comparativ rata șomajului în România față de Uniunea Europeană, se referă la așa zisul șomaj în sens BIM (*Biroul Internațional al Muncii*), care diferă ca mod de determinare față de șomajul înregistrat care este mai frecvent folosit în statisticile naționale;
- cu o rată de 6,9 în trim. I 2009, în creștere față de trim IV 2008 cu 1,1%, dar în scădere cu 0,6 puncte procentuale în trim II 2009, România se plasează comparativ cu alte țări cu o rată relativ scăzută;

- la femei, rata șomajului este în România cu 1,2 – 1,5 % mai scăzută decât la bărbați.

Disparitățile salariale:

- câștigurile salariale medii nominale brute și nete ale bărbaților în anii 2006, 2007, 2008 și în primele 2 trimestre ale anului 2009 au fost superioare atât mediei pe economie cât și față de cele ale femeilor;
- cea mai mare distanță salarială se observă pentru salariații cu nivel scăzut de educație, femeile realizând cu circa 17% mai puțin decât bărbații;
- pentru absolvenții de învățământ superior ecart-ul a fost de 16%, iar în categoria celor cu studii medii, femeile au câștigat, în medie pe an, cu circa 12% mai puțin decât bărbații;
- cea mai mare disparitate salarială de gen apare la absolvenții formelor de învățământ secundar superior (profesional, complementar sau de ucenici), femeile realizând circa trei sferturi din câștigul salarial mediu brut anual al bărbaților (76,6%).

În continuare, domnul Vergil Voineagu a prezentat aspecte privind egalitatea de șanse între femei și bărbați în ceea ce privește indicatorii de incluziune socială. Astfel, domnia sa a precizat că în România există 2 metode de estimare a sărăciei, metoda absolută și metoda relativă. Rata sărăciei relative este unul din cei mai importanți indicatori ai integrării sociale, fiind determinată la nivel macroeconomic și la nivel de regiune. De curând a existat o cerință de a determina rata sărăciei la nivel de județ, respectiv comună, indicatorii fiind puși la dispoziție pentru accesare fondurilor europene.

- pe ansamblul țării, în perioada 2005 – 2007, sărăcia relativă a înregistrat o rată aproximativ stabilă, de 18%, cu o foarte ușoară tendință de creștere (de 0,3-0,4 puncte procentuale) în anii 2006 și 2007 și apoi o scădere până la nivelul anului de bază;
- această pseudo-stabilitate a ratei sărăciei a avut loc în condițiile în care nivelul pragului sărăciei a crescut continuu, de la 263 lei în anul 2005 la 459 lei în anul 2008, ca urmare a creșterii nominale a veniturilor totale disponibile;
- numărul femeilor sărace a ajuns de la 2040,7 mii persoane în anul 2005 la 2044,9 mii persoane în anul 2008, iar al bărbaților săraci de la 1903,9 mii persoane la 1907,8 mii persoane;
- sărăcia afectează în mai mică măsură femeile care lucrează și mai frecvent pe cele care nu lucrează, comparativ cu bărbații aflați în această situație;

- situația cea mai gravă privind sărăcia se înregistrează la șomeri: două cincimi din bărbații șomeri au avut în anul 2008 venituri disponibile sub nivelul pragului de sărăcie, iar dintre femeile șomere circa o treime.

În încheierea expunerii, domnul președinte Vergil Voineagu a precizat că statistica presupune un volum foarte mare de date, pentru colectarea cărora este nevoie de un buget considerabil și de un număr foarte mare de persoane, statistica românească nedispunând în acest moment de resurse suficiente. Astfel România este pe ultimul loc în Uniunea Europeană la numărul de persoane care lucrează în statistică, în următorii ani urmând a se realiza și recensământul populației și recensământul agricol.

Membrii Comisiei și-au manifestat interesul față de indicatorii care prezintă rata sărăciei la nivel de județe și comune și față modul de calcul al acestora, solicitându-se ca lucrarea care prezintă acești indicatori să fie trimisă ulterior către Comisie.

Doamna deputat Lucia Ana Varga a ridicat problema necesității analizării cauzelor fenomenelor redate de datele statistice, arătând că de multe ori politicile nu sunt corelate cu datele statistice existente, fiind necesară o interpretare a acestor date statistice. De asemenea, doamna deputat s-a interesat de datele statistice existente privind numărul familiilor monoparentale, cele referitoare la fenomene precum consumul de droguri și prostituția, precum și de indicatorii disponibili în domeniul sănătății.

Domnul președinte Vergil Voineagu a precizat că I.N.S este responsabil cu reflectarea cantitativă a fenomenelor pe o perioadă anterioară, iar aceste date sunt puse la dispoziția decidenților. De asemenea, a arătat că au fost transmise peste 188 de comunicate de presă privind domeniile populației și demografiei.

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a mulțumit pentru prezentarea făcută și a precizat că este important pentru membrii Comisiei să poată consulta lucrările de specialitate puse la dispoziție de I.N.S. în cadrul audierii, propunând realizarea unui index cu lucrările existente, în acest scop. De asemenea, a propus ca aceste comunicate să fie transmise și către Comisia pentru egalitatea de șanse pentru femei și bărbați respectiv Comisia pentru muncă și protecție socială, interesate de evoluția acestor fenomene. Totodată, doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a propus președintelui I.N.S, ca, la recensământul populației să aibă în vedere și obținerea de statistici privind persoanele cu handicap, în acest sens Comisia urmând a face o solicitare oficială.

**La al doilea punct pe ordinea de zi s-a aflat proiectul de Lege pentru modificarea art.20 alin.(2) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (PL.x407/2009), Camera Deputaților fiind Cameră decizională.**

Constatând lipsa de cvorum în momentul începerii dezbaterii, doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a propus amânarea dezbaterii proiectului de Lege pentru ședința din săptămâna următoare.

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a declarat închise lucrările ședinței.

În zilele de 22 și 23 septembrie, la lucrările Comisiei au fost prezenți: doamna deputat Cristina Ancuța Pocora – președinte, domnul deputat Gheorghe Firczak – vicepreședinte, domnul deputat Mugurel Surupăceanu - vicepreședinte, doamna deputat Pető Csilla-Maria – secretar, doamna deputat Maria Stavrositu – secretar, doamna deputat Carmen Axenie, domnul deputat Nicolae Bănicioiu, doamna deputat Doinița–Mariana Chircu, doamna deputat Ileana Cristina Dumitrache, doamna deputat Grațiela Leocadia Gavrilescu, domnul deputat Florin–Ciprian Luca, domnul deputat Constantin Severus Militaru, doamna deputat Lucia-Ana Varga.

## **PREȘEDINTE**

**Cristina Ancuța POCORA**

## **SECRETAR**

**PETŐ Csilla - Mária**

Intocmit:

Lucia Cornelia Lepădatu  
Consilier parlamentar

Cristina Constantin,  
Expert parlamentar